

УДК 781.2:37.091.2.061.ІЄС(02).

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.15.062-068

ШЕТЕЛЯ Наталія Ігорівна –

доктор педагогічних наук, професор кафедри мистецьких дисциплін,
заслужений працівник культури України, ректор

Комунального закладу вищої освіти

«Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8810-4805>

e-mail: noritsu16@ukr.net

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович –

доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу науково-методичної роботи та
професійної підготовки працівників закладів сфери культури

Комунального закладу вищої освіти

«Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9112-3468>

e-mail: cherkasov_2807@ukr.net

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МУЗИКАНТІВ-ВИКОНАВЦІВ В МУЗИЧНІЙ АКАДЕМІЇ ЗАГРЕБЬСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ (РЕСПУБЛІКА ХОРВАТІЯ)

**ШЕТЕЛЯ Наталія Ігорівна, ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович. ПРОФЕСІЙНА
ПІДГОТОВКА МУЗИКАНТІВ-ВИКОНАВЦІВ В МУЗИЧНІЙ АКАДЕМІЇ ЗАГРЕБЬСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ (РЕСПУБЛІКА ХОРВАТІЯ)**

У статті доведено, що Музична академія Загребського університету підтримує
високі стандарти та орієнтири у сфері вищої музичної освіти та вважається музичним
центром з міжнародною репутацією, визнанням та бажаним місцем навчання та роботи
студентів і професорів усього світу.

Ключові слова: Музична академія Загребського університету, музиканти-виконавці,
професійна підготовка.

**SHETELYA Natalia Igorevna, CHERKASOV Volodymyr Fedorovych. PROFESSIONAL TRAINING
OF MUSICIANS-PERFORMERS AT THE MUSIC ACADEMY OF THE UNIVERSITY OF ZAGREB
(REPUBLIKA HRVATSKA)**

The article proves that the Music Academy of the University of Zagreb supports high standards
and guidelines in the field of higher music education and is considered a music center with an
international reputation, a recognized and desirable place of study and work for students and
professors from all over the world.

The fundamental values of this vision are the creative and pedagogical quality of the teaching
staff, innovation and continuous development of curricula, as well as the expansion of professional
competencies of graduates. Ensuring continuity and development in the field of musical art, the
teaching staff of the Academy of Music forms an artistic and intellectual elite of young musicians
who, through their creative activities, influence the development of world culture, Croatian musical
art, and international society.

The Academy of Music strives to set standards and benchmarks, as well as values, in all areas
of higher music education and to become a music center with an international reputation, a
recognized and desirable place to study and work for students and teachers around the world.

The main values of this vision are the artistic and pedagogical quality of the teaching staff,
innovation and continuous development of curricula, as well as the expansion of professional
competencies of graduates. Ensuring continuity in the development of musical art, the Academy of
Music forms an artistic and intellectual elite of young musicians who, through their public activities,
will influence the development of culture and art for the benefit of the entire social community.

Keywords: Music Academy of the University of Zagreb, musicians-performers, professional
training.

**Постановка та обґрунтування актуаль-
ності проблеми.** На сучасному етапі полі-

тичних, економічних та соціокультурних змін
відбувається інтеграція музичної освіти

України в світове музичне товариство. Запроваджено процес об'єднання музичних закладів різних рівнів акредитації, злиття факультетів і кафедр, корегування навчальних планів і розробки нових освітніх програм. Відбуваються зміни в концепцію підготовки музикантів-виконавців до майбутньої професійної діяльності. За такого підходу вивчення та узагальнення досвіду організації навчально-виховного процесу у закладах вищої музичної освіти в країнах-членах Європейського Союзу, і, зокрема, Республіки Хорватії, є актуальним і своєчасним та має велике практичне значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Студіювання наукової літератури уможливило констатувати, що розвитку музичної освіти та професійній підготовці музикантів-виконавців в музичних закладах України присвячені наукові дослідження Д. Антоновича, Г. Карась, З. Ліхтман, К. Майбурової, І. Мацієвського, І. Сікорської, І. Тамарової, О. Шреєр-Ткаченко, К. Шамаєвої. Історико-економічні, філософські, соціологічні, політичні та етнопсихологічні проблеми закордонної музичної освіти висвітлено в працях науковців, з-поміж яких: Ю. Бачинський, М. Голинський, Ф. Заставний, В. Євтух, Б. Лановик, С. Лазебник, А. Рудницький, В. Трощинський. Разом з тим, проблема професійної підготовки музикантів-виконавців в Музичній академії Загребського університету ще не стала предметом окремого наукового пошуку. Тематика нашого наукового пошуку полягає в узагальненні досвіду професійної підготовки музикантів-виконавців в Музичній академії Загребського університету.

Мета статті – узагальнення досвіду професійної підготовки музикантів-виконавців в Музичній академії Загребського університету.

Виклад основного матеріалу дослідження. Хорватія (хорв. *Hrvatska*), Республіка Хорватія (хорв. *Republika Hrvatska*) – це країна на перехресті центральної та південно-східної Європи на заході Балканського півострова. Межує зі Словенією на півночі, Угорщиною на північному-сході, Сербією на сході, Боснією і Герцеговиною та Чорногорією на півдні, розділяє морський кордон з Італією. Столиця країни Загреб є найбільшим містом і однією з первинних адміністративно-територіальних одиниць республіки. Хорватія має населення 4,28 млн, більшість з яких – католики. Суверенна держава Хорватія – це парламентська республіка, Член Європейського Союзу, Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи, НАТО, Світової організації

торгівлі та засновник Середземноморського Союзу.

Вища освіта в Республіці Хорватія є частиною Європейського простору вищої освіти. Це означає, що всі навчальні програми приведені у відповідність до принципів Болонського процесу. Вища освіта здобувається в університетах та академіях, політехнічних інститутах і коледжах за програмами університетського та професійного навчання.

На початку XX століття, після утворення Королівства сербів, хорватів і словенців почалося формування хорватської національної композиторської школи. Її утвердженню сприяв загальний підйом культурного життя Хорватії, у тому числі розвиток музичної освіти. У 1916 році в Загребі на основі музичної школи при музичному товаристві «Хрватські глазбені завод» була організована консерваторія, яка у 1922 році стала Музичною академією. Відкрилося декілька середніх музичних шкіл у Загребі та інших містах. З утворенням Федеративної Югославії у Хорватській республіці в Академії наук і мистецтв Хорватії було створено музичний відділ.

Музична академія Загребського університету (хорв. *Muzicka akademija*, скорочено – MUZA) – вищий навчальний заклад музичного профілю, який є найбільшим і найстарішим вищим музичним закладом у Республіці Хорватія. Він вважається прямим наступником музичної школи Хорватського музичного інституту, заснованого в 1829 році. Після входження Хорватії до Югославського королівства, у 1921 році, навчальний заклад отримав назву Королівської консерваторії, а 1922 року – Королівської музичної академії. Консерваторія включала нижчу, середню та вищу ланку освіти і, таким чином, тривалість навчання залежала від мети кожного студента.

1951 року Музична академія була реорганізована у два навчальні заклади – вищий, що отримав сучасну назву, та середній, що був названий музичною школою імені Ватрослава Лисинського. З 1979 року Академія музики є частиною Загребського університету. Численні визнані митці та педагоги навчалися та працювали в Академії музики в Загребі, і своєю діяльністю на батьківщині та в усьому світі вони поширили та підтвердили її репутацію та високий рівень досконалості в музичній освіті.

Музична академія намагається встановити стандарти та орієнтири, а також цінності в усіх сферах діяльності у галузі вищої музичної освіти та стати музичним центром з

міжнародною репутацією, визнаним і бажаним місцем для навчання та роботи для студентів і викладачів по всьому світу. Основними цінностями цього бачення є художня та педагогічна якість викладацького складу, інновації та постійний розвиток навчальних програм, а також розширення професійних компетенцій випускників. Забезпечуючи спадкоємність у розвитку музичного мистецтва, Музична академія формує мистецьку та інтелектуальну еліту молодих музикантів, які своєю громадською діяльністю впливатимуть на розвиток культури та мистецтва на благо всієї суспільної спільноти.

Високий рівень досконалості та якості освіти в Музичній академії можна почути протягом навчального року на понад 300 концертах, постановках і виставах. Окрім серії концертів *Vivat academy ma Vivant professores* у новому концертному залі *Blagoje Bersa* та серії органних концертів *Anabasis* у залі *Huml*, слід виділити мистецькі проекти організовані Музичною академією в рамках циклу «*Lisinski Saturday*» у *Vatroslav Lisinski*.

У межах співпраці з ALU, ADU, TTF та студією дизайну на факультеті архітектури Музична академія регулярно організовує принаймні одну оперну прем'єру на рік, яка в останні кілька сезонів була виконана у співпраці з Хорватським національним театром. Студенти Музичної академії постійно виступають як солісти з Загребським філармонічним оркестром і отримують свій перший професійний досвід у цьому оркестрі, граючи на концертах Загребської філармонічної серії. У співпраці з HGM Музична академія започаткувала цикл концертів для дітей та молоді з метою популяризації музики та організації нової концертної аудиторії [1].

У Музичній академії Загребського університету викладання ведеться на восьми кафедрах інтегрованої підготовки бакалаврів, магістрів та відділу аспірантури.

Кафедра композиції та теорії музики. Вивчення композиції було організовано як п'ятирічний курс з моменту заснування Академії музики в Загребі в 1921 році. Такі відомі композитори, як Благой Берса, Крста Одак, Франья Дуган, Міло Чіпра, Борис Папандопулос, Станко Хорват, Мілко Келемен, Стіпан Шулек та багато інших, працювали педагогами в цьому закладі та підготували безліч чудових композиторів. Кафедра також визнана на міжнародному рівні як центр передового досвіду в галузі композиції та теорії музики [2].

На бакалавраті та магістратурі Музичної академії Загребського університету студенти вивчають такі дисципліни як: «Електронна музична техніка», «Прикладна музична

техніка», «Основи електронної музики», «Гармонія», «Поліфонія», «Музичні форми та стилі», «Аспекти сучасної музики», «Музична інформатика» та «Сольфеджіо», завдяки яким набувають теоретичні та практичні знання, які поглиблюють та розширюють в процесі активної творчої діяльності. Завершують композиційний профіль студента обов'язкові курси, а саме: «Фортепіано», «Диригування», «Гра з аркуша» та «Історія музики», доповнені базовими знаннями образотворчого мистецтва.

У дисциплінах за вибором студенти обирають курси, що поглиблюють та розширюють набуті знання, уміння та навички. Вибірковий модуль з педагогічних дисциплін знайомить з основними теоретичними та практичними досягненнями в галузі музичної педагогіки. Навчання завершується складанням державних іспитів, захистом дипломної роботи, виконанням перед комісією власних композицій.

Особлива увага приділяється викладанню композиції. Заняття проходять в індивідуальній формі. Студентам надається можливість працювати в електронній студії, яка використовується із застосуванням сучасних музичних технологій та конкретних напрямів електронної та прикладної музики. Електронна студія оснащена найсучаснішим обладнанням для синтезу та формування звуку, запису, виконання творів на електронних музичних інструментах на платформі Kuma.

Також кафедра надає великого значення публічній презентації студентських робіт протягом усього курсу навчання. Фінальні твори у формі оркестрових композицій публічно виконуються оркестрами Загребської філармонії, Симфонічним оркестром HRT і Симфонічним оркестром Музичної академії Загребського університету.

Студенти бакалаврату та магістратури при вивченні теорії музики набувають базові знання та поглиблюють уміння та навички в галузі музичного мистецтва. Окрім того, вивчають теоретичні дисципліни, як-от: «Сольфеджіо», «Гармонія», «Поліфонія», «Диригування», «Основи композиції», «Музичні форми і стилі», «Історія музики» та практичні дисципліни: «Фортепіано», «Гра партитур», відвідують заняття «Хорового класу».

Після завершення бакалаврату та магістратури студенти можуть працювати як композитори, робити оркестровки та аранжування музичних творів. Крім того, вони можуть керувати аматорськими хорами, оркестрами та ансамблями, працювати концертмейстерами балету або хору, бути

вчителями музично-теоретичних дисциплін в початковій та середній музичній школі.

Кафедра музикознавства. Коріння викладання історії музики в Загребі сягає 1890 року, коли в музичній школі Хорватського музичного інституту ввели до навчальної програми дисципліну «Історія та естетика музики». Початок кафедри музикознавства Музичної академії Загребського університету починається з історико-теоретичного відділу, який було засновано 1948 року Йосипом Андреїсом. У 1970 році з ініціативи Іво Супічича кафедра переросла у кафедру музикознавства та музичної документальної літератури. На самому початку увагу було зосереджено на історичному музикознавстві, насамперед на історії хорватської музики, а також на етномузикології.

Починаючи з 70-х років XX століття сфери навчання все більше розширювалися до міждисциплінарних (музична палеографія та іконографія, різні сфери музикознавства). З загальної історії музики та історії хорватської музики студенти вивчають античну і середньовічну музику, ренесанс, бароко, передкласицизм і класицизм XIX–XX століття. Окрім таких дисциплін як: музична естетика, методологія музичного аналізу, музична психологія, музична соціологія, музична акустика, музична критика, навчальним планом передбачено вивчення етномузикологічних курсів, з-поміж яких: світова музика, хорватська традиційна музика, сучасна музика. Із запровадженням навчання за Болонською системою зросла кількість годин на вивчення курсу етномузикології.

Цінним є те, що студенти отримують знання в галузі музикознавства та етномузикології. Крім набуття конкретних знань і вмінь, пов'язаних з основами музикознавчих дисциплін, а також загальної та вітчизняної історії музики, під час навчання студенти поглиблюють і закріплюють знання і вміння з музично-теоретичних дисциплін, фортепіано, іноземних мов і витончених мистецтв. Після третього семестру молодь обирає один із існуючих курсів – музикознавство чи етномузикознавство. Останні два роки навчання присвячені поглибленню фундаментальних та отриманню спеціальних знань, які підготують студентів до самостійних наукових досліджень, а також до майбутньої професійної діяльності.

Після завершення навчання магістри музикознавства набувають компетенції для роботи в науці, культурі, ЗМІ, редакціях видавництва, книжкових магазинах, в галузі фестивальної продукції, туристичній індустрії, дипломатичних представництвах, бібліотеках та інших суміжних видах

діяльності. Студенти також проходять навчальну практику в середніх загальноосвітніх та музичних школах на посадах викладачів музичного мистецтва та історії музики [3].

Кафедра диригування, арфи та ударних інструментів. З моменту заснування Музичної академії в 1921 році предмет диригування існував на кафедрі композиції, яку відвідували студенти композиції та теорії музики. З 1944 диригування стало основним предметом. 1977 року з реформуванням кафедри та коригуванням навчального плану Музичної академії диригування було відокремлено від композиції на новоутворену кафедру диригування, до якої 1999 року приєднали арфу та ударні інструменти.

На кафедрі працює симфонічний оркестр, хор, камерний хор і biNgbang – ансамбль ударних інструментів Академії музики, які беруть участь у концертах і проєктах, включаючи виступи в циклах Концертного залу імені Ватрослава Лісінського в Загребі.

На кафедрі діє три навчальні програми: диригування, арфа та ударні інструменти. Навчання відбувається за інтегрованими програмами бакалаврату та магістратури і триває п'ять років.

Підготовка диригентів здійснюється в процесі вивчення таких дисциплін, як-от: хорове диригування, оркестрове диригування, читання партитур, вивчення та відпрацювання оперної літератури, де студенти набувають навички техніки диригування та опановують методику роботи з хоровими/оркестровими колективами та вокальними/інструментальними ансамблями. Ці знання доповнюються музично-теоретичними дисциплінами, а саме: сольфеджіо, гармонія, поліфонія, музичні форми та стилі, історія музики, хорове аранжування, а також практичними дисциплінами: фортепіано, основи вокальної техніки, хоровий/оркестровий колектив. Після спільного першого року навчання освітня програма ділиться на дві спеціальності: диригування хоровим/оркестровим колективом та диригування вокальним/інструментальним ансамблем.

Навчаючись гри на арфі студенти здобувають і вдосконалюють виконавські навички, вивчають музично-теоретичні дисципліни, беруть участь в камерних ансамблях та оркестрових колективах. З-поміж факультативних курсів передбачено вивчення старовинної та сучасної музики, формування концертмейстерських навичок, а також звукорежисура, джазова музика, звукозапис, арт-менеджмент. Відтак, навчання завер-

шується складанням іспитів, захистом дипломної роботи та сольним концертом.

Після завершення бакалаврату та магістратури з диригування випускники можуть працювати з професійними та аматорськими хоровими/ оркестровими колективами, керівниками хорових/інструментальних ансамблів. Окрім того, вони мають право працювати у сфері музичної індустрії, музичному видавництві, займатися арт-менеджментом, працювати в засобах музичної інформації та в початкових і середніх музичних школах як викладачі диригування та теорії музики.

Випускники бакалавріату та магістратури за спеціальністю «арфа та ударні інструменти» можуть працювати як артисти-виконавці, солісти, так і як учасники камерних ансамблів або оркестрових колективів [4].

Кафедра співу. З моменту заснування Музичної Академії у 1921 році кафедра сольного співу продовжує традиції навчання співу, започатковані кілька десятиліть тому. Навчаючись на кафедрі співу студенти здобувають навички співу та вивчають музично-теоретичні дисципліни, як-от: сольфеджіо, гармонія, музичні форми і стилі, історія музики, практичні дисципліни: камерний ансамбль, фортепіано, хоровий клас, вибіркові курси: знання вокальної літератури, вступ до драматургії та вокальна техніка. Вивчення таких курсів як: оперні ролі, оперна акторська гра та сценічний рух готує студентів до концертно-сценічних виступів.

Навчання завершується написанням і захистом дипломної роботи та публічним виступом (сольний концерт, оперна роль, сольний виступ в ораторії, месі чи кантаті у супроводі оркестру).

Після завершення бакалаврату та магістратури за спеціальністю «Спів» випускники можуть працювати як солісти, учасники камерних ансамблів та хорових колективів [5].

Кафедра фортепіано, органа та клавесина. На кафедрі фортепіано, органа та клавесина студенти здобувають навички інтерпретації музичних творів, готуються стати солістами-інструменталістами, камерними музикантами та концертмейстерами. Мета навчання – розвинути творче мислення, допомогти знайти власну мистецьку ідентичність шляхом вдосконалення техніки гри та переконливої інтерпретації нотного тексту. З цієї причини, окрім основного предмету, вони мають можливість навчатися в камерних ансамблях і фортепіанних дуетах, акомпанувати співакам, струнникам і виконавцям на духових інструментах.

Під час навчання студенти виступають з сольними концертами, обмінюються концертними виступами зі студентами інших мистецьких закладів. Вони також беруть участь у семінарах запрошених професорів, організованих Академією, а також у державних та закордонних конкурсах. Окрім того, можуть грати з Академічним оркестром і оркестром Загребської філармонії, а Болонський процес через програму «Еразмус+» надає студентам старших курсів можливість навчатися у вищих закладах музичного спрямування будь-якої країни [6].

Кафедра струнних інструментів та гітари. Після створення Музичної академії струнно-смичкові інструменти викладалися на кафедрі оркестрових інструментів, а у 1951 році було утворено самостійну кафедру. 1954 року крім скрипки та віолончелі, було відкрито класи контрабаса та альту, а в 1974 році відкрито клас гітари.

Доречно зазначити, що студенти бакалаврату та магістратури отримують знання та навички гри на певному музичному інструменті, беруть участь у камерних ансамблях та оркестрових колективах. На кафедрі працює камерний струнний оркестр, студенти беруть участь у концертних проєктах Академії, Шоу виконавців на струнних інструментах і гітарі, ювілейних концертах композиторів, семінарах запрошених професорів, а також на хорватських і закордонних музичних конкурсах. Кращі студенти виступають як солісти в супроводі камерного або симфонічного оркестру Академії музики та Загребської філармонії.

Вартісним є те, що згідно навчального плану студенти набувають та удосконалюють навички гри на інструменті, а також вивчають музично-теоретичні дисципліни, як-от: сольфеджіо, гармонія, музичні форми та стилі, історія музики, нотна література, а також практичні дисципліни: камерна музика, гра оркестрових партій, оркестр та додаткові інструменти. З вибірових дисциплін – це музична педагогіка, джазова музика, концертмейстерство, старовинна музика, сучасна музика, звукорежисура, менеджмент.

Випускники бакалаврату та магістратури можуть працювати як артисти-виконавці, солісти камерних ансамблів або оркестрових колективів, в культурі, системі освіти, засобах масової інформації [7].

Кафедра духових інструментів розпочала свою роботу в 1954-1955 навчальному році. Навчаючись на бакалавраті та в магістратурі студенти набувають та удосконалюють навички гри на тому чи тому музичному інструменті. Вони вивчають

музично-теоретичні дисципліни, а саме: сольфеджіо, гармонія, музичні форми та стилі, історія музики, знання нотної літератури, а також практичні дисципліни: камерна музика, гра оркестрових партій, оркестр, додаткові музичні інструменти. З вибірових дисциплін – музична педагогіка, джазова музика, концертмейстерство, старовинна музика, сучасна музика, звуко-режиссура, менеджмент.

Випускники бакалаврату та магістратури навчаються навичкам гри на таких інструментах як: флейта, гобой, кларнет, фагот, саксафон, валторна, труба, томбон і туба, можуть працювати як самостійні артисти-виконавці – учасники камерних ансамблів або оркестрових колективів, викладачами початкових і середніх музичних школах з відповідного інструменту [8].

Кафедра музичної педагогіки та бубнів. 1951 року в Академії музики було створено педагогічний відділ, який поділявся на чотири підрозділи. Перший з них був теоретико-педагогічним, інші – інструментальні й вокальні. Рішенням Ради Академії у 1965-1966 н.р. розпочинається дворічне навчання вчителів музичного мистецтва, яке в 1977 році було реформовано в чотирирічне навчання. 1978 року кафедру було реформовано в кафедру музичної педагогіки.

Запровадження спеціальності з музичної педагогіки в Академії музики в Загребі сприяло підготовці фахівців, які пішли працювати в загальноосвітні школи, значна кількість випускників знайшла роботу в освіті, культурних установах, ЗМІ (газети, радіо, телебачення), видавництвах і виробничих компаніях.

Вивчення музичної педагогіки можна порівняти з відповідними навчальними програмами в інших європейських країнах, особливо в Австрії та Німеччині. На бакалавраті та в магістратурі з музичної педагогіки майбутні вчителі набувають базові знання та поглиблені уміння і навички в галузі музичної освіти. Після завершення навчання на бакалавраті та в магістратурі студенти отримують кваліфікацію, яка дозволяє їм працювати в початкових загальноосвітніх школах і гімназіях, а також початкових і частково середніх музичних школах викладачами музично-теоретичних дисциплін.

Висновки та перспективи подальших розвідок напреду. З огляду на сказане, варто зазначити, що Музична академія Загребського університету підтримує високі стандарти та орієнтири у сфері вищої музичної освіти та уважається музичним центром з міжнародною репутацією, визнанням та бажаним

місцем навчання та роботи студентів і професорів усього світу. Фундаментальними цінностями цього бачення є творча та педагогічна якість викладацького складу, інновації та постійний розвиток навчальних програм, а також розширення професійних компетенцій випускників. Забезпечуючи спадкоємність і розвиток у сфері музичного мистецтва, професорсько-викладацький склад Музичної академії формує мистецьку та інтелектуальну еліту молодих музикантів, які своєю творчою діяльністю впливають на розвиток світової культури, музичного мистецтва Хорватії та міжнародного товариства.

Перспективи подальших наукових досліджень зумовлюють узагальнення процесу підготовки музикантів-виконавців у інших музичних закладах Хорватії.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Музична академія в Загребі. Загреб. 2021. URL: <http://www.muza.unizg.hr/administracija/dekanat/>
2. Музична академія в Загребі. Кафедра композиції та теорії музики. Загреб. 2022. URL: <http://www.muza.unizg.hr/1-odsjek-zakompoziciju-i-teoriju-glazbe/>
3. Музична академія в Загребі. Кафедра музикознавства. Загреб. 2021. URL: <http://www.muza.unizg.hr/2-odsjek-zamuzikologiju/>
4. Музична академія в Загребі. Кафедра диригування, арфи та ударних інструментів. Загреб. 2022. URL: <http://www.muza.unizg.hr/3-odsjek-zadirigiranje-harfu-i-udaraljke/>
5. Музична академія в Загребі. Кафедра співу. Загреб. 2021. URL: <http://www.muza.unizg.hr/4-odsjek-zapjevanje/>
6. Музична академія в Загребі. Кафедра фортепіано, органа та клавесина. Загреб. 2022. URL: <http://www.muza.unizg.hr/5-odsjek-zaklavir-cembalo-i-orgulje/>
7. Музична академія в Загребі. Кафедра струнних інструментів та гітари. Загреб. 2021. URL: <http://www.muza.unizg.hr/6-odsjek-zagudacke-instrumente-i-gitaru/>
8. Музична академія в Загребі. Кафедра духових інструментів. Загреб. 2022. URL: <http://www.muza.unizg.hr/7-odsjek-zaduhacke-instrumente/>

REFERENCES

1. *Muzyczna akademija v Zahrebi.* (2021). [Academy of Music in Zagreb]. Zagreb.
2. *Muzyczna akademija v Zahrebi. Kafedra kompozitsiyi ta teorii muzyky.* (2022). [Academy of Music in Zagreb. Department of Composition and Theory of Music]. Zagreb.
3. *Muzyczna akademija v Zahrebi. Kafedra muzykovedstva.* (2021). [Academy of Music in Zagreb. Department of Musicology]. Zagreb.
4. *Muzyczna akademija v Zahrebi. Kafedra diriguvannya, arfy ta udarnykh instrumentiv.* (2022). [Academy of Music in Zagreb. Department of Conducting, Harp and Percussion]. Zagreb.

5. *Muzyczna akademiya v Zahrebi. Kafedra spivu.* (2021). [Academy of Music in Zagreb. Department of Singing]. Zagreb.
6. *Muzyczna akademiya v Zahrebi. Kafedra fortepiano, orhana ta klavesyna.* (2022). [Academy of Music in Zagreb. Department of Piano, Organ and Harpsichord]. Zagreb.
7. *Muzyczna akademiya v Zahrebi. Kafedra strunnykh instrumentiv ta hitary.* (2021). [Academy of Music in Zagreb. Department of String Instruments and Guitar]. Zagreb.
8. *Muzyczna akademiya v Zahrebi. Kafedra dukhovyykh instrumentiv.* (2022). [Academy of Music in Zagreb. Department of Wind Instruments]. Zagreb.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ШЕТЕЛЯ Наталія Ігорівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри мистецьких дисциплін, заслужений працівник культури України, ректор Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради.

Наукові інтереси: музична освіта в країнах-членах Європейського Союзу.

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри мистецьких дисциплін Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради.

Наукові інтереси: музична освіта в країнах-членах Європейського Союзу.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

SHETELYA Natalia Igorivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Department of Artistic Disciplines, Honored Worker of Culture of Ukraine, Rector of the Municipal Institution of Higher Education «Academy of Culture and Arts» of the Transcarpathian Regional Council.

Circle of scientific interests: music education in the member states of the European Union.

CHERKASOV Volodymyr Fedorovych – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of Art Disciplines of the Municipal Institution of Higher Education «Academy of Culture and Arts» of the Transcarpathian Regional Council.

Circle of scientific interests: music education in the member states of the European Union.

Стаття надійшла до редакції 21.07.2025 р.

УДК 373.2.015.31:796.011.3

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.15.068-073

БІЛАН Валентина Андріївна –

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри педагогіки, психології, початкової,

дошкільної освіти та управління закладами освіти

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-6615-5211>

e-mail: valentinaandreevna72@gmail.com

БЕВЗЮК Марина Сергіївна –

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри педагогіки, психології, початкової,

дошкільної освіти та управління закладами освіти

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7093-9932>

e-mail: m.s.bevzyuk@gmail.com

ІГРОВІ МЕТОДИ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

БІЛАН Валентина Андріївна, БЕВЗЮК Марина Сергіївна. ІГРОВІ МЕТОДИ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті детально досліджуються ігрові методи як ефективний засіб фізичного виховання дітей дошкільного віку. Основна мета роботи полягає у комплексному аналізі ролі ігор у формуванні рухових умінь, розвитку фізичних якостей, стимулюванні активності та формуванні здорового способу життя дітей. Проведено системний огляд сучасних підходів до організації фізкультурних занять у дошкільних закладах, зокрема розглянуто інтеграцію сюжетно-рольових, дидактичних, рухливих та спортивних ігор у навчально-виховний процес. Особлива увага приділена психолого-педагогічним аспектам застосування ігрових методів, що дозволяє оптимально поєднувати фізичний розвиток дітей із розвитком їхньої мотивації та емоційної сфери.